

WOUTER KARS

Korte verhalen.

## UIT HET LEVEN GEGREPEN



Zij die zich in dit boek menen te herkennen, moeten weten dat dit wel op "louter toeval" berust.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt middels druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

ISBN 9789402174571

## Inhoud:

	hoofdstuk	Pagina's
Leopoldina	1	5 t/m 10
Een man voor altijd	2	11 t/m 16
Onder de dennen	3	17 t/m 19
Passanten	4	20 t/m 23
1940 - 1945	5	24 t/m 27
Kennismaking	6	28 t/m 30
Testament	7	31 t/m 33
Onweer	8	34 t/m 36
Het kan gebeuren	9	37 t/m 40
Oma	10	41 t/m 43
De Oude Dag	11	44 t/m 46
Toch niet helemaal alleen	12	47 t/m 49
Zacht en rond.	13	50 t/m 52
Ontheemd	14	53 t/m 55
Femme Fatale	15	56 t/m 59
De stratenmaker	16	60 t/m 62
Zwart en Rap	17	63 t/m 66
Klusjesman	18	67 t/m 72
Even wennen	19	73 t/m 76
Onweerstaanbaar	20	77 t/m 83
Na verloop van tijd	21	84 t/m 89
Sollicitatie	22	90 t/m 92
Lola	23	93 t/m 96
Gevonden	24	97 t/m 100
Ontmoeting	25	101 t/m 106
Het Weeskind	26	107 t/m 110
Canada	27	111 t/m 112
Nieuw Leven	28	113 t/m 116
Overleefd	29	117 t/m 119
Uit het leven gegrepen	30	120 t/m 126
Schotse Hooglanders	31	127 t/m 130
Thailand	32	131 t/m 133
Afscheid	33	134 t/m 136

## Opgedragen

Aan mijn kleinzonen Jort en Stan.

Opdat jullie beiden in gezondheid en tevreden de weg in het leven verder vorm weet te geven. En daarbij wordt gesteund door wie van jullie houdt. Toekomst wordt mee bepaald door het verleden. Dit koester je wanneer je boft, bevoorrecht bent.  
Dat zijn jullie allebei.

## Leopoldina

Vierenzeventig jaar zal ze wellicht zijn. Een vriendelijk gezicht vol rimpeltjes en een paar heldere kijkers die al een heel leven hebben meegemaakt. Ze drijft een pensionnetje. Van de gasten die ze onderdak verschaft brengt ze haar oude dag gemoedelijk door. Veel geld voor logies, met of zonder ontbijt, vraagt ze niet. Dat maakt het ook zo rustiek, daar in Albufeira.

Alleen al het warme bad, met dat stukje seringenzeep op een ijzeren hangbakje met een sierlijke zwanenkop, en het geluid van een Big Ben-klok die uit de huiskamer door de gang galmt, geven na een dag strand een gevoel van welbehagen.

Ze is blij als ze merkt dat de sfeer die ze voor haar gasten creëert goed in de smaak valt.

Het is aandoenlijk om te zien hoe ze bovenaan de marmeren trap nog even staat na te zwaaien om te controleren of je wel begrepen hebt dat je de deur tweemaal in het slot moet omdraaien als je haar witte huisje verlaat en de stad ingaat.

Wie kent er nu Portugees? Daarvoor moet je hier geboren zijn of er een tweede huisje hebben. Nu ben ik hier gehoorzaam, doe de deur achter me dicht en loop via de kleine helling naar het drank- en fruitwinkeltje, waar appels met hun rode wangen, als in het sprookje van Hans en Grietje, me buiten al op een wat schuin gelegen schraag toelachen. Ik kan de verleiding niet weerstaan en koop er twee, een voor mezelf en de ander zal ik weggeven aan wie me die dag aardig toelijkt. Niet dat ik er nou op uit ben om eens dik aan te pappen met een of andere Amalia. Eigenlijk heb ik meer een zwak voor kastanjerode krullen en sproeten. Alhoewel, het maakt ook niet zoveel uit, als diegene maar iets verrassends uitstraalt. Een Arabisch volbloedpaardje kan evenzeer bekoren als een stoer Belgisch bruin trekpaard met van die witte wapperende manen.

Niets heeft haast. Ik heb vakantie en met mijn rugzak vol schrijfpapier, een krant en een boekje over de streek slenter ik door het dorp. De wijzers van de kerkklok staan op 11 uur.

Aan het strand zijn nog ligstoelen vrij. De bruine jongen van gisteren heeft me al gezien en steekt zijn vinger op als blijk van herkenning. Hij heeft de fooi van de vorige dag vermoedelijk nog in zijn herinnering. Dit keer neem ik maar een parasol en maak een gebaar met mijn hand boven mijn hoofd. Hij is vlot en regelt voor mij een ontspannen uitkijk onder een rood exemplaar voor de rest van de dag. Het zicht op een kalme zee bij een zacht windje zorgt voor voldoende verkoeling, aangezien het hier midden oktober nog minstens 25 graden is. In de zee zijn zomerse taferelen te zien en het zand is rul. Dit alles completeert het gevoel er even helemaal uit te zijn, weg van de eigen pastorie, van de kansel en het zedenpreken. Het even geen: 'Dominee, ik heb je zo nodig om mijn verhaal te doen', geen zorgen van anderen, zelfs geen vrouw die op me wacht. Die is 24 jaar geleden al bij me weggelopen. Of ik onmogelijk ben? Nee, niet meer. Aan neuroses

kun je werken heeft mijn psychiater eens gezegd, en hij droeg ideeën aan hoe je de frustratietolerantie drempel in de loop der jaren kunt verhogen.

Die woorden van toen komen zo af en toe weer bovendrijven, vooral op momenten dat het even niet zo lijkt te lukken. Ze helpen om snel te relativiseren en niet in narcistische krenkbaarheid te blijven hangen. Koppige eigenzinnigheid leidt vaak tot starre, weinig op de ander gerichte tegenstellingen, waarbij het per se willen winnen de ander vaak in een ondergeschikte positie drukt. Verzet, zowel actief als passief, blijft zich aandienen en leidt tot slepende, energieverblindende, vermoeiende toestanden. Ik geef toe: het duurt lang voor je weet hoe je vastgeroeste patronen die zo ingeslepen zijn, los kunt weken. Als zielenherder bedenk je zo voor de zondagse preek al heel wat.

Langzaam vallen mijn ogen dicht en vermengen de geluiden van de mensen om mij heen zich met de geur van zonnebrandolie die op ruggen, borsten en buiken wordt gesmeerd. Bleekscheetjes willen straks terugkeren in het eigen vaderland met een mooi bruin uiterlijk.

Ik glij weg naar dromenland en drijf mee op de branding. Al gauw stap ik in mijn droom bij een visser in zijn bootje en begint hij zijn verhaal:

Op een nacht had hij zijn netten uitgegooid, drie à vier kilometer buiten de kust. Bij het zwakke schijnsel van de maan, hoorde hij plotseling een zacht gekerm op een meter of veertig afstand. Hij zag geen licht en geen boot en richtte daarom maar zijn zaklamp op de plek waar het geluid vandaan was gekomen.

Hij zag een gedaante in het water drijven. Snel zette hij de motor aan en voer ernaartoe. In een opgeblazen oranje zwemvest dreef een vrouw, ze leefde nog. Hij trok haar aan boord, en even sloeg ze de ogen op. Zonder nog iets te kunnen zeggen gebaarde ze met het opsteken van twee vingers dat ze niet alleen was. Daarna gleed ze weg in een bewusteloze toestand. Hij legde haar op de bodem van zijn houten boot met de benen wat omhoog en haalde zijn net binnen. Tot zijn verbazing was er aan een drijver een peuter blijven haken, ook met een reddingvest om. Bij het aan boord trekken van het zwakke lichaampje stroomde een golf zeewater uit de longen. Door het braken kwam er weer leven in het lijfje. Het kind ademde in elk geval weer regelmatig, maar leek buiten kennis te zijn. Misschien was de kleine ook wel teveel afgekoeld, bij een zeewatertemperatuur van nog geen twintig graden. Hij wikkelde de vrouw in zijn eigen warme blauwe jopper en het kind in een deken, die hij uit een plunjezak tevoorschijn haalde. Hij keek naar de bleke gezichten van de vrouw en het kind en dacht: die horen bij elkaar. Hij zette de motor weer aan en ging kringetjes varen die hij steeds groter maakte, daarbij een vast punt van de kust niet uit het oog verliezend. Maar zelfs als dat wel gebeurde had hij altijd nog zijn kompas.

Onderwijl keek hij spiedend over het zeeoppervlak, tot hij na een halfuur opnieuw iets drijvends ontdekte. Op een omgekieperd rubberen vlot had zich een joch vastgeklemd, dat met grote schrikogen nog net voelde hoe hij

van een wisse dood werd gered. Het kereltje probeerde nog wat te zeggen maar dat lukte hem niet meer, hij was uitgeput. Het ventje zag zijn moeder en zijn zusje en viel bewusteloos bij hen neer. De visser gaf vol gas en zette koers naar de baai waar hij vandaan was gekomen.

Met een bonk gleed zijn boot op het zand. Zacht gekreun gaf hem hoop dat het drietal dat hij gered had nog leefde. Hij legde hen alle drie in doeken gewikkeld veilig op het strand en ging hulp halen.

Toen hij 25 minuten later terugkwam, waren de drie drenkelingen tot zijn stomme verbazing verdwenen. Waar men met hulp van zaklantaarns in de omgeving ook zocht, niets was er meer van hen te bekennen. De dorpsgenoten die mee waren gekomen lachten hem uit. Alleen een damesgymshoel was achtergelaten. Naar hij zich herinnerde was de andere bij het aan boord trekken van de drenkelinge in zee gegleden. Hij raapte de schoen op en stak die in zijn zak, trok zijn boot verder het strand op en sloeg het touw met het anker om een paal, zodat de boot bij hoog tij niet weg kon drijven. Hij liep naar huis, legde zich vermoeid in bed neer en sliep een gat in de dag.

's Avonds in de kroeg vertelde hij het hele relaas aan nog meer dorpsgenoten, die wel eerder stoere verhalen hadden aangehoord. Niemand geloofde hem. Hij gaf het op en stelde zich tevreden met de gedachte dat alle drie kennelijk vlot in de benen waren gekomen en zich hadden weten te redden. In het dorp, waar hij zijn eenvoudig maar gezellig vissershuisje alleen bewoonde, waren de drie vreemdelingen niet meer gesignaleerd.

Een halfjaar ging voorbij toen hij op een avond in zijn stamkroeg, waar hij de baas meehielp in de bediening, door een mooie buitenlandse vrouw werd aangesproken. Of hij een *vinho da casa* voor haar had, en ze vervolgde met *ajude-me, por favor*, wat zoveel betekent als: wilt u even helpen. Het was duidelijk dat ze uit Engeland kwam. Ze maakte een pakketje open en tot zijn stomme verbazing kwamen zijn blauwe vissersjas en zijn twee dekens tevoorschijn.

Hij vroeg haar hoe zij daaraan kwam. Geraakt door zijn vraag zei ze: 'Meegenomen van de man die het leven van mij en mijn twee kinderen heeft gered.' Haar ogen schoten vol tranen. Hij kwam naar haar toe en leidde haar naar een tafeltje, waar ze eerst even moest bijkomen.

Met horten en stoten kwam haar verhaal eruit:

Ze was met haar beide kinderen in een rubberen opblaasboot te ver de zee ingedreven. De motor was afgeslagen en het was haar niet meer gelukt om dat ding weer aan de gang te krijgen. Ze hoopte dat op haar zwaaien passagiers van schepen die voorbijkwamen wel zouden begrijpen dat ze hulp nodig hadden, maar men had even vrolijk teruggezwaaid en was doorgevaren. Ten slotte was de nacht ingevallen en was ze met haar beide kinderen in de opblaasboot nog verder van de kust gedreven. Van vermoeidheid en dorst waren ze allen in slaap gevallen. Te laat merkte ze een grote boot op die rakelings langs hen was gevaren. Door een boeggolf kieperde hun bootje om. In het donker hoorde ze haar jongste kind

schreeuwen en zwom op goed geluk naar haar toe. Gelukkig had ze Lizbeth een zwemvest aangedaan en bleef haar dochter drijven. Van haar zoon hoorde ze taal noch teken. Het rubberen vlot kon ze in het donker niet meer vinden. In de zee was ze haar contactlenzen kwijtgeraakt. Paniek overviel haar.

Op schreeuwen om hulp kwam geen enkele reactie. Ze moest alles op alles zetten om niet te verdrinken. Zonder zwemvest zou dat zeker zijn gebeurd, bedacht ze achteraf. Die nacht dobberde ze met haar jongste kind radeloos en wanhopig rond, zonder gezien of gehoord te worden. Met het verstrijken der uren voelde ze haar krachten minder worden bij het roepen van haar zoon, die nog steeds niet reageerde. Ze moest uiteindelijk het roepen staken om haar laatste krachten te sparen voor haar kleine meid. Die probeerde ze zo gunstig mogelijk op de rug te leggen, opdat ze, deels drijvend, met het hoofdje op het zwemvest zo min mogelijk zeewater zou inslikken.

Aanvankelijk was Lizbeth nog bij kennis, maar in het donker reageerde ze niet meer. Haar eigen krachten namen af en onder de sterren en bleke maan voelde ze zichzelf buiten bewustzijn raken. Met haar zwemvest bleef ze drijven. Kracht om haar kind bij zich te houden had ze niet meer. Vaag herinnerde ze zich nog het licht van een boot en van de man die haar als in een droom optilde. Ze zag hoog boven zich wolken, dreef daarop weg .....

Ze werd wakker gemaakt door haar zoon Jimmy die aan haar sjoerde. Vlakbij op het strand lag Lizbeth. Ze ademde nog en kwam bij. Waren ze aan land gespoeld? Nee, dat kon niet. Hoe kwam ze aan die blauwe schippersjas en die dekens? Wie had hen die omgedaan? Haar zoon stamelde iets over een man in een boot. De boot lag verderop en was verlaten. Ze kwamen bij uit hun verwarring. Dorst dreef hen naar een vennetje vlakbij; het heldere zoete water gaf hen weer kracht. Strompelend zochten ze zich in het halfdonker een weg. Een toevallig passerende toerist vond hen aan de kant van de weg en bracht hen direct naar een ziekenhuis. Daar werden ze aan het infuus gelegd en kwamen weer op temperatuur, waarna ze snel herstelden. Door inmiddels gealarmeerde familie werden ze opgehaald en weer naar huis gebracht.

Kranten in Engeland hadden er publiciteit aan gegeven en er was een advertentie geplaatst in een Portugese krant, maar zelfs dat had geen reactie van de redder opgeleverd.

Daar zat ze nu aan het tafeltje en keek in een paar donkerbruine mannenogen. Hij nodigde haar uit mee naar zijn huis te gaan. Zijn vader was een Engelsman, maar al lang overleden. Zijn moeder kwam van de Algarve, van Albufeira, en kon nog voor zichzelf zorgen. Zelf was hij tweetalig opgevoed en hij kon haar dus goed verstaan. Hij was als een landgenoot, maar gebruind en met een prachtige mediterrane uitstraling en bovendien stoer en sterk, dat zag ze wel.

Die morgen had hij een appeltaart voor zijn moeder gebakken. Hij vroeg of ze koffie wilde. Hij zette haar een grote punt voor, waar ze met graagte



haar mooie tanden inzette. Ondertussen pakte hij de gymschoen die hij steeds had bewaard.

Pas nu ze zich op haar gemak begon te voelen zag hij hoe mooi ze was, met donkerblond golvend haar, springerig rondom de oren en een wrong opzij naar achter, sierlijk met een houten speld bijeengehouden. Ze droeg een zwierige bloemetjesjurk. Daarover had ze een jasje los om zich heengeslagen. Ze zag hoe hij haar opnam en kleurde. Ze liep naar hem toe en omarmde hem bij het zien van haar schoen. Minutenlang stonden ze bij elkaar, zij haar hoofd op zijn borst, onder zijn krachtige kin.

Hij voelde wat ze had doorstaan en was uitermate blij haar nu te ontmoeten. Hij vroeg hoe het haar met beide kinderen was vergaan. Haar jongste dochter van drie leek zich van het hele gebeuren nauwelijks meer iets te kunnen herinneren. Dit in tegenstelling tot haar negenjarige zoon, die met zijn voet in een touw van het rubberen vlot verstrikt was geraakt, zich er gelukkig wel op had weten te hijsen, maar bewusteloos was geraakt. Daardoor had hij het roepen van zijn moeder niet kunnen horen. Gelet op de buil en de schram op zijn hoofd moet hij met zijn hoofd tegen het schip, dat hen bijna had overvaren, zijn geschampt. Dat hij aan het vlot was blijven haken was stellig zijn redding geweest. Bij een flauwe maan was hij bijgekomen, liggend op het omgekieperde vlot, veel te ver weg van enkele andere boten die hem passeerden. Van zijn moeder en zusje zag hij niets meer, die zouden wel zijn verdronken. Wanhopig probeerde hij in leven te blijven en raakte opnieuw buiten bewustzijn.

Ze vertelde dat haar zoon nog regelmatig angstige dromen had en bij haar in bed veiligheid zocht. Zijn vader was nog maar net twee jaar geleden overleden.

Van het ene op het andere moment was ze door diens onachtzaamheid in het verkeer weduwe geworden. Zo bleef ze achter met twee kinderen in een groot huis met een tuin.

Het duurde lang voordat ze weer wat van de natuur kon genieten. De afgelopen twee jaar waren troosteloos geweest, tot ze besloot met de kinderen eropuit te gaan en een vakantie aan het strand en de zee door te brengen.

Ze huurde een rubberboot, met alle gevolgen waar ze hem nu over had verteld. Hij had haar gered en goddank had hij aan het opsteken van haar twee vingers begrepen dat er meer drenkelingen waren. Dat hij was blijven zoeken en haar beide kinderen had gevonden, daar zou ze hem haar hele leven dankbaar voor blijven.

Ze was weer gaan zitten en legde haar arm vertrouwelijk op de zijne, die gebruind, gespierd en zwartbehaard was. Liefdevol keek ze hem aan. Op haar uitnodiging vertelde hij over zichzelf. Over zijn verloren gegane liefdes, zijn kinderloosheid en zijn varend leven op viskotters. Over hoe hij uiteindelijk werd teruggedreven naar zijn eigen kleinere bootje en zijn ouder wordende moeder. Ook vertelde hij met toenemend gevoel partnerschap te missen. Ze nodigde hem uit mee naar Engeland te komen. Ze maakte

kennis met zijn moeder en vier dagen later zat hij met haar in het vliegtuig naar Londen. Twee en een half uur door de lucht. Dat was nog eens wat anders dan rondobberen op zee. Hoe het daarop kon spoken wist hij wel van zijn vader. Die verging met zijn schip tijdens een orkaan.

Het huis dat ze bewoonde bleek een landgoed te zijn met heuvels en dalen. Zo'n vrouw alleen met twee kinderen, dat moest maar niet zo blijven. Kortom: zij vroeg hém ten huwelijk.

Zijn moeder kwam over en het tuinhuis werd haar domein. Dagen zat ze in de zon tussen de bloemen te genieten. Ze keek naar de reigers die in de hoge beukenbomen hun jongen voerden. De zwanen die statig in de gracht bij het huis dreven wilden ook wel met brood verwend worden. De stoere eiken op het grote glooiende terrein zagen hoe de kinderen van haar schoondochter weer in vrolijkheid opgroeiden en er ook nog een broertje en zusje bijkregen.

Wanhoop en geluk liggen dicht bij elkaar, had ze menigmaal tegen hem gezegd. Met haar zachte, warme lippen kuste ze de zijne. Dagelijks kon hij daarop rekenen als hij terugkeerde van zijn werk. Zij beheerde het landgoed, verzorgde de administratie van het aan boeren verpachte land. Hij reed dagelijks naar een scheepswerf waar hij een opzichtersfunctie had en meer dan honderd man personeel tevreden aan het werk moest houden. Dat was hem wel toevertrouwd. De kinderen deden het goed op school, hadden veel vriendjes en vriendinnetjes die geregeld kwamen logeren. Er was altijd veel vertier in en om het huis.

Een goed leven wordt duur betaald, had zijn moeder gezegd. Aan het vissersdorp waar hij was opgegroeid schonken ze samen een reddingsboot, die hij op zijn eigen werf had gebouwd. In zijn geboortedorp was het feest. Iedereen liep uit om de doop van de boot bij te wonen. Pas toen werd zijn verhaal geloofd, en hun vier kinderen stalen de show.

Door het gekrijs van de meeuwen boven mij word ik wakker. Een uur lang moet ik in de warme zon zijn ingedommeld. De blauwe stretcher met de handdoek waarop ik lig is nat van het zweet. Als ik straks weer in mijn pension in bed lig en de dag overdenk weet ik dat de pensionhoudster mijn handdoek weer in de wasmachine heeft gedaan en voor de volgende dag schoon heeft opgehangen. Waar ontmoet je dat nu nog - bij Leopoldina in Albufeira, 74 jaar en al een heel leven achter zich. Ik zal eerst Portugees moeten leren om haar te verstaan. Nu lacht ze breeduit, zegt oké, oké en vraagt met een handgebaar of ik tevreden ben. Ik knik en steek mijn duimen omhoog. We begrijpen elkaar. Veel meer is ook niet nodig. Ik heb haar een week vooruitbetaald en daar doet ze volgens mij een maand mee. Ze zit de hele dag binnen, wacht tot ik binnenkom en weer wegga. Af en toe hoor ik een hek open- en dichtgaan. Kon ik haar maar verstaan, dan zou ze vast honderduit praten, en had ik een volgend verhaal.

## Een man voor altijd

Al langere tijd verlangde ze ernaar: een man die uit zichzelf goed aanvoelt wat een vrouw nodig heeft. Waardering, aandacht en respect vond ze van die standaard eigenschappen waar ze er nog wel een dozijn van kon ophoesten.

In elk geval moest hij langer zijn dan zij, want haar laatste gezelschap, een hele vrije vogel, vond ze achteraf te klein. Die viel ook, naar pas later bleek, te veel op mollig en rond. Dat ging haar steeds meer tegenstaan, maar paste wel meer bij zijn bourgondische levensstijl: te veel praten, te veel eten en drinken en altijd weer die havanna middenin zijn mond, die ze bij het zoenen iedere keer rook.

Onbegrijpelijk vond ze het van zichzelf om in relatief korte tijd zó van enthousiasme naar een gevoel van verflauwing en tenslotte naar tegenzin af te glijden. Haar beste vriendin had ze erover geschreven.

Hij woonde in een flatje in Ede en zij nog in Barneveld, waar ze na haar scheiding was blijven hangen om nog wat te wennen aan vergane glorie en na te sudderen in haar verdriet om het mislukken van haar huwelijk.

Bij haar echtgenoot was haar hetzelfde overkomen: gevangen worden in attente, liefdevolle bejegening in den beginne. Aanvankelijk was ze wat op afstand geweest, maar in toenemende mate had ze zich laten veroveren. Ze ging er op een gegeven moment voor, tot ze in de gaten kreeg dat ze tot bezit werd gemaakt, om vervolgens een speelbal van zijn wispelturigheid te worden. Daar had ze in het geheel niet om gevraagd.

Toen hij haar voor de derde keer een mep had verkocht was ze van de ene op de andere dag naar een advocaat gestapt. Trillend van woede had ze voor hem gestaan toen ze hem opnieuw op een leugen betrapte. Het vertrouwen in zijn mooie woorden viel aan gruzelementen. Achteraf was ze blij dat hij in eerste instantie nog geen kinderen had gewild, terwijl zij er wel naar had verlangd. Dat verschil gaf al gauw de nodige spanningen tussen hen. Hij, ambitieus, wilde eerst zijn eigen bedrijf goed op poten zetten. Daarna zouden ze naar een stuk grond uitkijken en een huis gaan bouwen.

Jaren had ze ernaar uitgekeken, totdat hij voor zijn faillissement stond en ze de mooie toekomstplannen wel vaarwel kon zeggen. Nog een halfjaar had ze het aangekeken, maar na tien jaar vond ze het welletjes. Zeven jaar had ze feitelijk al op betere tijden gewacht.

Wat was het toch in haar dat ze zich zo ongemerkt mee liet slepen in een richting waar ze helemaal niet voor had gekozen?

Diezelfde vriendin had ook toen al gezegd: 'Lena, je doet iets verkeerd.' Haar vriendin had gelijk, maar daar wilde ze toen niet aan. Gelukkig was ze onder huwelijkse voorwaarden getrouwd en was de ontbinding van de verplichtingen aan elkaar in vijf maanden geregeld.

Het huis stond op haar naam, zo goochem was ze wel geweest. Op haar werk leefden de andere verpleegkundigen met haar mee, maar het duurde toch minstens twee jaar voor ze weer een feestje durfde te geven.

Uitgerekend daar kwam ze Herman tegen. Hij was welbespraakt en met zijn gladde uiterlijk stal hij die avond de show; hij vertelde leuke moppen waar hij de lachers snel mee op zijn hand kreeg. Al gauw had iedereen een wijntje op en werd er gezongen. Herman kreeg een gitaar in de handen gedrukt, die haar vriendin Marry van de slaapkamer muur had gehaald. Hij speelde de sterren van de hemel en een bekende gloed verwarmde haar hart. Hij knielde voor haar en maakte er een aubade van. Zo werd ze die avond veroverd.

Zelf was ze in de puberteit met lessen gestopt, dat was vergane, maar wel talentvolle, glorie.

Hij was de laatste die 's morgensvroeg om halfzes wegging met een afspraak voor twee dagen later - roeien tussen de waterlelies. En zo gaat het dan als je jong bent, dacht ze nog bij zichzelf.

Inmiddels was ze de 37 gepasseerd en maakte een verdrietig gevoel zich langzaam van haar meester. Ook met hem was het in het begin zo leuk geweest, zo gezellig en zo knus. Al gauw was hij bij haar ingetrokken, dat was zo handig voor zijn werk als vertegenwoordiger in cosmetische artikelen met meerdere zaken in omliggende dorpen.

Ook zijn droomvilla moest nog gebouwd worden, maar na vijf jaar geloofde ze ook daar niet meer in. Marry volgde het allemaal op afstand en had in toenemende mate met haar te doen. Tot er op een dag een brief op de mat lag van een wildvreemde vrouw uit België, waar hij al een jaar mee bleek te internetten en die hem opzocht in hotels, waar hij zogenaamd voor zaken logeerde. Zo was ze lange tijd met zijn verhalen bedrogen en stortte haar vertrouwen voor een verdere toekomst met hem in. Hij had berouw en probeerde het weer goed te maken, maar de bezieling was in haar gedoofd, tot de vlam door haar zelf werd uitgeblazen. Ze verzocht hem haar woning te verlaten.

Maanden daarna probeerde hij nog tot een hereniging te komen, maar het was te laat. Ten slotte schreef ze hem een afscheidsbrief, en daarmee was het over en uit.

'Meid', zei Marry, die zelf gelukkig getrouwd was en twee prachtige kinderen had, 'we moeten er samen eens op uit'. Marry bood haar een week naar de zon aan. Ze kon haar bikini wel thuislaten, want met haar benijdenswaardige borsten hadden zelfs sommige patiënten het zwaar te kampen.

Nog strak in het vel hadden ze samen wel naakt voor de spiegel gestaan. Marry met haar al hangende kleinoden en striae op de buik en in de flanken, maar altijd vrolijk en goedgehumt. Ze was gelukkig met haar Henk, die heel trouw en toegewijd voor zijn vrouw was door de jaren heen, maar ook een fantastische vader voor hun kinderen was.

Zo had ze het voor zichzelf ook graag gewild.

Met Marry, die aan de Oude Gracht in Utrecht woonde, had ze al sinds de middelbare school een hechte vriendschap. Samen waren ze in de verpleging begonnen. Ze had Henk in Marry's leven zien komen. Ze was bij de bevalling van de beide kinderen geweest. Dat had de band tussen hen alleen nog maar vergroot.

'Jij moet weg uit Barneveld', had Marry gezegd.

Toen een oude vrouw, die vlakbij haar woonde en waar ze jaren voor had gezorgd, kwam te overlijden, was het Marry geweest die haar ruim daarvoor met deze vrouw in contact had gebracht.

Mevrouw had het onverwacht over een testamentaire beschikking gehad. Ze was kras van geest en had, nadat ze nader kennis had gemaakt met Lena, vast laten leggen dat na haar dood het huis voor een schappelijk prijsje naar Lena over zou gaan. Die wist inmiddels dat ze een goede baan bij het AZU kon krijgen.

Ze had tegen mevrouw nog gezegd dat ze zich zo'n mooie woning nooit zou kunnen permitteren. Dat de bank daar vast niet in mee zou gaan. Mevrouw Buiswinkel had met een handgebaar die gedachte weggewuifd en gezegd: 'Wacht maar, meisje.' Na die eerste ontmoeting heeft ze nog een jaar geleefd en is uiteindelijk rustig ingeslapen.

Op een dag had mevrouw tegen Marry gezegd: 'Ik voel me vandaag niet zo lekker, misschien wil je me een glaasje melk brengen, dan ga ik er even bij liggen.' Een halfuur later, toen Marry kwam informeren of het allemaal wel ging, bleek haar hart er stilletjes mee te zijn gestopt. Testamentair had ze Marry haar aandelen en een zeer royale som geld vermaakt en aan Lena de koop van het huis aangeboden voor een wel hele lage prijs. Dat geld moest overgemaakt worden naar Artsen zonder Grenzen.

Als oud-verpleegkundige had mevrouw alles af geweten van het vak, dat ze veertig jaar trouw in het Wilhelmina Gasthuis in Amsterdam had uitgeoefend. Na haar pensionering en na het overlijden van haar ouders betrok ze het huis waarin ze zelf was geboren. Het was een statig huis, vooral van binnen, met een marmeren trap met daarop een dikke rode loper waar je voeten in wegzonken. Het had mooi oud parket, kamers en suite, zowel beneden als boven, en bovendien een fraai wit geëmailleerd gietijzeren bad met koperen kranen.

Menigmaal had ze, met en zonder Marry, mevrouw Buiswinkel opgezocht en ze kende zodoende haar levensloop. Ze wist dat ze het moeilijk had gehad na de vroege dood van haar enige zoon, maar dat ze gelukkige jaren had gehad met haar liefdevolle echtgenoot, die ze twintig jaar zou overleven. Dat was wel wennen geweest, zei ze eens.

Mevrouw kon op hoge leeftijd nog genieten van concerten, waar ze zich per taxi of door Marry of Lena naar toe liet rijden. Ook op de terrasjes van de Oude Gracht met de kelders en de eethuisjes kon ze zich tegoed doen. Ze trakteerde Marry en Lena regelmatig, ook als die vertelden dat ze het best zelf konden betalen. Dan liet ze zich in haar rolstoel naar beneden zakken. Een paar sterke mannenarmen waren er altijd wel te vinden, ook voor weer omhoog, want ze woog niet veel meer. Dan paaide ze de jongens om zich heen. Kortom, het was te merken dat ze met de liefde altijd al wel overweg had gekund. Over Lena's levensloop had ze zich laten informeren. Na

overleg met Marry was ze uit zichzelf met Lena over het huis begonnen. Met de notaris had ze alles tot in de puntjes geregeld.

Lena's verhuizing was een opluchting. De vakantie met Marry had haar goed gedaan en haar over het verdriet van een verloren tweede liefde heen geholpen. Ze was tot de conclusie gekomen dat het leven zonder man ook heel goed moest lukken, al had ze zich nog wel op kinderen verheugd. Die zouden zich, al dan niet van haarzelf, op de een of andere manier nog wel aandienen.

Ze had nooit kunnen dromen dat ze zou wonen zoals ze nu deed. Het was haar in de schoot geworpen. Dat was stellig nooit gebeurd als ze nog met iemand was geweest.

Mevrouw had drie dagen voor haar dood nog tegen haar gezegd: 'Meid, het is jammer dat je mijn zoon niet gekend hebt, die had je vast aardig gevonden en had als een vader voor je kunnen zijn. Als hij nog geleefd had was het huis naar hem gegaan. Na mijn dood is het aan jou goed besteed, je hebt het verdiend met al je goede zorgen voor je patiënten, die altijd maar weer komen, op je rekenen en weer vertrekken. Net als de mannen, kijk maar naar mijn leven. Je moet maar iets blijvends krijgen. Heb nog even geduld, mijn tijd is bijna om. Wees gelukkig. Onze lieve Heer regelt het wel voor je.' Aan die woorden moest Lena vaak terugdenken.

De plechtigheid was sober geweest. Een enkel ver familielid was komen opdagen, en ook de werkster die ze jaren had gehad. Samen met Marry had ze mevrouw afgelegd en de crematie geregeld, want ze wilde niet in de grond met al die pieren. 'Opgeruimd staat netjes', was een standaarduitdrukking van haar geweest. Ze hield van orde, alles was perfect geregeld.

De vleugel was naar de zoon van een oude kennis gegaan. Zij beiden waren eigenlijk de enigen die nog regelmatig bij haar kwamen. Oudgedienden waren allemaal al overleden. Marry was veertien jaar haar vaste verzorgster geweest. Ze had haar man ook nog gekend, want haar ouders waren met hen bevriend geweest, nog vanuit de Amsterdamse tijd.

Een paar jaar gingen naar tevredenheid voorbij, in de berusting dat ze wel alleen zou blijven. Tot op een avond Lena met haar autootje een schuiver maakte over een, naar achteraf bleek, met olie overdekt wegdek. Ze botste tegen een glimmende bolide. De bestuurder had haar van links aan zien komen. Hij zag haar vruchteloos aan het stuur draaien en begreep direct dat van onoplettendheid zeker geen sprake was. Hij kwam na de slippartij en de klap met uitgestrekte hand op haar af. 'Dat heb je vlot geregeld, meisje', zei hij en nam de deuk in zijn auto, en de veel grotere in die van haar, laconiek op. Ze verontschuldigde zich. Omdat ze van links kwam had ze in elk geval toch voor voldoende voorrang moeten zorgen, wist ze nog te zeggen. Samen liepen ze door de olie, waarbij de keurig in het pak gestoken heer tot overmaat van ramp ten val kwam, gelukkig zonder zich erg te bezeren.